СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕННИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 6. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 10. січня, 1928. VOL. XXXVI. No. 6. Jersey City, N. J., Tuesday, January 10. 1928. THREE CENTS.

ВІЙНА В НІКАРАҐВІ.

МАРИНАРІ ВИВОЗЯТЬ РАНЕНИХ З ПОЛЯ БОЮ.

МАНАҐВА, Нікарагва, 7. січня. — Війна між американськими маринарами й прихильниками ліберального генерала Сандіно тревае далі. Дібрали обкопалися на горах і стріляють звідси на Американців. Американці дістали скріплення.

ЛИНДБЕРҐ У КОСТА РІЦІ.

40,000 ЛЮДИЙ НА ЙОГО ПРИВИТАННЮ.

САН ХОСЕ, Коста Ріка, 8. січня. — Американський летун полковник Чарлз Линдберг прилетів вині до столиці республики Коста Ріка. На летничім поли ждала його така велика товпа, що летун тільки з трудом міг висісти на землю. Рахували сю товпу на 40,000 людий.

Коли летун висів з літака, на його рушила ціла ся товпа з такою скоростю, що здавалося, що його роздавить. Тільки поліція з витягненими шаблями й багогами потрафила вдержати товпу в карности.

Нині взяли Линдберга на ріжні врочистости, між иичими на борьбу биків, яка Линдбергови дуже подобалася.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ЗАТОПЛЕННЯ СУБМАРИНИ.

БОСТОН, Месечузетс, 7. січня. На слідстві в справі затоплення субмарини „Ес-Фор" ставав між иичими Джан Бейлис, капітан прибережного дестроера Полдинга, котрий затопив субмарину.

Зараз по його зізнаннях суд заявив йому, що від тепер його будуть уважати не свідком, але винуватим за затоплення субмарини. Його адвокати виступили сейчас зі заявою, що фльота винувата тим, що не остерегла кораблів про те, що у водах коло Бостону плиавають субмарини.

До суду прийшли листи від капітанів других кораблів, які находилися в поважній небезпеці через підводні лодки.

У суботу палата послів рішила зарядити свое слідство над затопленем субмарини.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ ГРОЗИТЬ ЛЕВИНОВІ.

ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАПЛАТИ 300 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ І ГРОЗИТЬ ПЕРЕДАТИ СПРАВУ ФЕДЕРАЛЬНОМУ СУДОВИ

ВАШИНҐТОН, 7. січня. — Чарлза А. Левина, який минулого літа перелетів літаком Атлянтик, повідомив департамент справедливости, щоби він як найскорше полагодив претенсії уряду, бо инакше цілу справу віддасться федеральному судови. Департамент справедливости домагається від Левина заплати $300,000, як надвишки за военний матеріял. Правительство продало Левини весь полишившийся военний матеріял по дуже низкій ціні так, що Левин заробив на ним величезні гроші. Довідавшися про се, зажадало правительство звороту надвишки, одначе адвокати Левина жертвували правительству в імени Левина лише $100,000. Згадану справу мали віддати до розпоряження федеральному судови ще тоді, коли Левин був в Европі, одначе оріспа рішено відложити полагоду її аж до повороту Левина до Америки.

ЖИТТЯ ВБИЙНИКА 12-ЛІТНОЇ ПАРКЕР, ГИКМЕНА, В НЕБЕЗПЕЦІ.

ДОЗОРЦІ ВЯЗНИЦЬ КАЖУТЬ, ЩО ТОВАРИШІ ВЯЗНІ ХОЧУТЬ ВБИТИ ГИКМЕНА.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, 7. січня. — Життя В. Е. Гикмена, вбийника Маріян Паркер, є в безнастанній небезпеці зі сторони иищих вязнів, які хочуть його вбити. З тої причини держать Гикмена безнастанно в замкненій келії та скріпили ще сторожу довкола дверей його келії. Недавно відкрили дозорці, що хтось повісив фотографію Гикмена на дверах його келії, та вирізавши папір довкола його шиї, обмотав її шнурком на знак, що Гикмена повісять. Також повідривали вязні, сусідуючі з келією Гикмена, ручки від мітел і держали їх на поготівлю, щоби ними побити на смерть Гикмена. Гикмен незвичайно боїться иших вязнів, які зі злобою дивляться на нього, коли їм лучиться нагода спіткатися з ним.

Оборона Гикмена приготовляється до осуду психіятрів-знатоків, які мають розслідити умовий стан Гикмена. Сі оглядини Гикмена психіятрами й розслід його умового стану відбудуться 25 січня.

СТРАЧЕННЯ 17-ЛІТНОГО ХЛОПЦЯ.

СВОЇМ ЖИТТЯМ ВДПОКУТУВАВ ЗА ВБИТТЯ МАТЕРІ І ЇЇ 5-ЛІТНОГО СИНА.

КОЛОМБОС, Огайо, 6. січня. — В минулу пятницю вечером страчено тут на електричнім кріслі Флойда Гюіта, 17-літнього хлопця, за вбиття пані Бравн і її 5-літнього сина.

Гюіт, один з наймолодших убийників, яких коли страчено на електричнім кріслі, ішов на смерть спокійно й не показував найменшого зворушення. До послідної хвилі життя не промовив ні слова, сів спокійно на електричне крісло, а за дві минути по пущенню електричного току проголошено його неживим.

ВИЗНАЧУЮТЬ ДЕНЬ СТРАЧЕННЯ СНАЙДЕРОВОЇ ТА ҐРЕЯ.

ОСИНИНҐ, Ню Йорк, 8. січня. — Начальник стейтової тюрми Луис Лоес заявив, що пані Рут Снайдер та Генрі Джод Грей, які зістали засуджені на смерть за вбитте Снайдера, будуть страчені в четвер вечером. — Стейтовий губернатор Ал. Смит не бачив правної причини для зміни вироку смерти.

Коляда „Рідній Школі"

ВІД ЛІТ ХОДИМО НА РІЗДВО З КОЛЯДОЮ НА „РІДНУ ШКОЛУ" В СТАРІМ КРАЮ. ПІДЕМО И СЬОГО РОКУ. І СЬОГО РОКУ НЕ БУДЕ МІЖ НАМИ НІ ОДНОЇ ГРОМАДИ, КОТРАБ НЕ ЗОРГАНІЗУВАЛА У СЕБЕ ТАКОЇ КОЛЯДИ. І СЬОГО РОКУ НЕ БУДЕ МІЖ НАМИ НІ ОДНОГО СВІДОМОГО УКРАЇНЦЯ, КОТРИЙ ВІДКАЗАВСЯ БИ ВІД ЖЕРТВИ НА ПОШИРЕННЯ ПРОСВІТИ І ВИХОВАННЕ НАШОЇ МОЛОДИ В ДЕРЖАВНО-САМОСТІЙНИЦЬКІМ ДУСІ.

КОЛЯДУ НАЛЕЖИТЬ ПЕРЕВЕСТИ В КОЖДІЙ ГРОМАДІ, А ЗІБРАНІ ЖЕРТВИ НАЙКРАЩЕ СЛАТИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

Obyednanye, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ЗАМІНА КАРИ СМЕРТИ НА ВЯЗНИЦЮ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, 5. січня. — Тутешній висший суд заминив Джанови Конфорті, засудженому за першого степеня морд, кару смерти на вязницю, що може тревати пять літ або бути досмертною.

Конфорті засуджено на смерть за вбиття Антова Мастроіні в часі сварки за одну жінку. Ся подія лучилася перед 11 роками. Присуд, виданий суддями не містив рекомендації, яка, відповідно до давного закона, потрібна є до засуду на смерть. Коли такої рекомендації не долучено до засуду, суд може помилувати злочинця.

770 СЛУЧАЇВ СМЕРТИ ВІД АЛЬКОГОЛЮ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Статистичне бюро здоровля виказує, що у 1927 році було в Ню Йорку 770 случаїв смерти в наслідок консумції рідного рода алькоголічних напитків. Є се найвисше число случаїв смерти від введення в життя закону Волстеда. Сім літ тому назад було лише 100 случаїв смерти від пиття алькоголічних напитків.

До згаданого висше числа случаїв смерти належить додати ще 14 случаїв смерти в наслідок пиття деревляного алькоголю у грудні 1926 р., яких не враховано до статистики з 1926 р.

ПОЛІЦІЯ ВИКРИЛА 1400 ҐАЛЬОНІВ СПІРТУ.

Хоч в Канаді можна цілком легально купити алькоголічні напитки в правительственних склепах, мимо того тамтошня поліція виловлює дуже часто приватні, тайно ведені дестилярні, де виробляють алькоголічні напитки. Недавно викрила манітобська поліція оден з найбільших апаратів до виробу горівки, у Плейн Філд, Ман. Він здібний до виробу 350 галъонів наразі і був приміщений в будинках Стефана Голуба й Петра Кораша.

В додатку до великого апарату найшла поліція ще 1400 галъонів спирту й 32 барилки готового рощину до фабрикації.

Обох арештовано й доказано їм перестулство супроти Акту Тверезости. По списанню протоколу звільнено обох до дня 30 грудня, коли то проти них відбулася судова розправа.

Апарат і горівку поліція забрала, а рощин знищила.

УКРАЇНСЬКІ МОНАРХІСТИ В ПОЛЬЩІ.

Польське міністерство внутрішніх справ затвердило статути й програму української монархістичної організації в Польщі, на якої чолі стоїть др. Вацик. Згадана монархістична партія ставить собі за ціль створення Галицько-Волинського Великого Князівства в його давніх історичних границях, одначе в злуці з польською республикою. Велике Князівство Галицько-Волинське малоби мати самостійний сойм у Львові.

Виконавчу власть у тім князівстві мавби галицький намісник, якого именувалоби польське правительство зпоміж кандидатів, предложених згаданим соймом. Одначе в виимкових случаях польське правительство моглоби назначити намісника відповідно до свого бажання, не числячися з рекомендацією сойму. Українська монархістична партія входить у склад спільного блоку монархістичних організацій в Польщі, що виступають одним фронтом.

Не знати лише, як відносяться до згаданої організації наші канадійські й американські гетьманці, які покликуються в своїх часописах на те, що в Галичині істнують „дуже сильні" гетьманські організації. Про гетьманські організації в Польщі не чути якось нічого, одначе про монархістичні організації, що стоять за злукою з Польщею, писали вже нераз галицькі часописи. Можливо тому, що гетьманські й монархістичні організації в Галичині одно й те саме.

ПОЛЬСЬКИЙ І ЛИТОВСЬКИЙ СТУДЕНТ ІДУТЬ У ДВОБІЙ. З ЗАВЯЗАНИМИ ОЧИМА.

ВАРШАВА, 5. січня. — Відбувся тут двобій між польським лйтнантом Рижекуном, сторонником Пілсудського й литовським націоналістичним студентом Бр. Кшижановським. Двобій відбувся у Вильні. Оба студенти, до недавна сердечні приятелі, стріляли до себе з завязаними очима у малій кімнаті, де не було ніяких свідків. По 5 минутах дикої стрілянини найдено обох студентів лежачих у неприятомім стані на підлозі і небезпечно покалічених. Лйтнант мав перестрілене рямя, а студент Кшижановський був небезпечно скалічений.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПЯТЬ ДНІВ ДОБРОВІЛЬНОЇ СМЕРТИ.

Мешканці Штутґарта бачили на власні очи, що людина може бути похована живцем пять днів і встати з під землі здоровою. Таку штуку показував уроженець Рейнщини, що довгі роки студіював тайну факірів в Індії і назвав себе То Ка. Похорон То Ка в чорній домовині влаштовано при співучасти поліції, лікарів, денникарів і тисячі глядачів. Заки То Ка дав себе закопати в землю, він зів солідну вечеру, а його імпресаріі мав виклад про силу волі, завдяки якій його факір видержить свій експеримент. То Ка у білім турбані вбив собі довгі шпильки в лице, шию та вуха і ввійшов у домовину, яку прибили цвяхами, звязали шнурами і вкрили дошками. Так він лежатиме 5 днів під найбільшою контролею публики, що невпинно може стежити за його „смертю".

ЗАВІЩАННЯ РУТ СНАЙДЕР.

ОССИНИНҐ. — Рут Снайдер, яку стратять на електричнім стільци у слідуючий четвер, зробила вже своє завіщання. Цілий свій маєток, дім у Квинс виледж, одіж, діяманти, автомобіль і також право на одержання асекурації на 97 тисяч долярів за вбитого мужа записала вона своій 9-літній дочці Лорен.

Рут Снайдер відвідала в її келії її матір. Рут Снайдер довго плакала й говорила матері, що не спить по ночах і що вона переконана, що губернатор Смит не помилує її та що вона згине на електричнім кріслі в слідуючий четвер. Вона хотіла описля говорити зі своєю матерю по норвежськи, тобто в своїй рідній мові, одначе дозорець заборонив їй се, відповідно до вязничних приписів. Описля написала вона письмо до своєї дочки Лорен, в якім пращається з нею на все.

ЗАКОН ПРО ОБЕЗПЕЧЕННЯ СТАРЦІВ У ПРОВ. МАНІТОБІ.

Після ухвалення закона про продажу пива, що станеться з кінцем січня, прийде під обради манітобського парляменту законопроект про обезпечення старців. Після законопроекту місячна пенсія виносилаб $20. До неї будуть мати право всі ті, що мають 70 літ життя, є британськими горожанами, в Канаді проживають неменше 20 літ, а 5 літ в провінції Манітоби. Пенсії виплачувати будуть тільки тим, що не мають з чого жити. Не/улягає сумніви, що манітобський парлямент цей закон ухвалить.

ВИЛЬНА КІСТЮ НЕЗГОДИ МІЖ ЛИТВОЮ Й ПОЛЬЩЕЮ.

ДІЯСНИЙ МИР МОЖЛИВИЙ ЛИШЕ ПО ПОЛАГОДІ СПРАВИ ПРИНАЛЕЖНОСТИ ВИЛЕНЩИНИ.

ВАРШАВА, 8. січня. — Литовський премієр Валдемарас заявив польським дневникарям у Ковні, яких він прийняв перший раз, що мир між Литвою й Польщею буде можливий доперва тоді, коли рішиться остаточно справу приналежности Виленщини. Литва прийме польського посла лише у Вильні.

Щодо приверження торговельних взаємин між обома краями, то на гадку Вальдемараса нічо не стоїть тому на перешкоді. Вони можуть розпочатися безпроволочно, одначе товарів, які походять з Виленщини, не допуститься до Литви. Литовська почта не буде приймати листів з печатною почт у Виленщині, а також не буде висилати листів, адресованих до Виленщини, на тій основі, що булоби се признанням суверенности Польщі над Виленщиною.

Коли Вальдемараса запитали, чи є яка надія на відновлення історичної унії між Литвою і Польщею, від відповів, що така унія раз на завсіди перестала істнувати й її не дасться відновити.

ВИБОРИ ДО СОВІТІВ ВІДЛОЖЕНО ДО ОСЕНІ.

СТАЛОСЯ СЕ ГОЛОВНО ТОМУ, ЩО СЕЛЯНИ ЗВОЛІКАЛИ З ПЕРЕДАЧЕЮ ЗБІЖЖА ПРАВИТЕЛЬСТВУ.

МОСКВА, 7. січня. — Вибори до совітів відложено до осени наперекір рішенню, що вони мають відбутися в січні с. р. Сталося се тому, що недоладна совітська уряднича машинерія, вибрана минулого лютого й марта, розпочала доперва недавно належито функціонувати. Другою причиною є обставина, що тепер відбуваються вибори до кооператив. Третьою причиною є те, що саме тепер обговорюються колективні договори між правительственними тростами і робітниками. Червертою й найважнішою причиною є обставина, що доперва недавно розпочалося колективне збіжжа від селян взамін за мануфактурні вироби. Міністер торговлі заявив вчера, що правительство приступило вже до роздачі між селян фабричних виробів, як кальошів, шиб, цукру, тютюну мила, будівляного матеріялу й металевих виробів. Одно лише українське правительство заявляє, що вислало вже селянам 10,000 самоварів, 1000 печей, 1000 машин до шиття. Українська індустрія готова доставити селянам також 10,000 бочівок цементу, порцеляну, горшки, рільничі знаряди й тютюн. Зате Північний Кавказ, з обіцяних 120 вагонів ріжних товарів, які правительство мало доставити в перших 10 днях січня, дістав лише 14 вагонів.

Правительство, що потребує збіжа на довіз за границю, хоче приневолити селян доставити його найдальше до 1 лютого.

НЕВДАЛИЙ ЗАГОВІР ДЛЯ ПРИВЕРНЕННЯ КАРЛА НА РУМУНСЬКИЙ ПРЕСТОЛ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 7. січня. — Турецька поліція відкрила заговір, щоби перевезти літаком принца Карля з Константинополя до Добруджі. Головою сього заговору був Сабрі Бей, турецький капітан кавалерії, родом з Добруджі. Сабрі Бея засуджено на смерть в Румунії ще за покійного премієра Братіяну, одначе йому вдалося втекти до Туреччини. Тут розпочав він горячу агітацію в користь приверження Карлови прав до румунського престола. Поліція сконфіскувала прокламації до румунського народу, друковані в Константинополі. Ті проклямації мали перевезти до Добруджі й розширити між населення. Карло мав прийхати до Константинополя, а звідси мали його перевезти до Добруджі, де мало вибухнути повстання проти теперішньої регенції в Румунії.

Заговірники мали вести акцію в користь Карла без його відома, та робили се за гроші як наемники противників регенції.

8000 ПРОФЕСІЙНИХ ЖЕБРАКІВ У МОСКВІ.

МАЮТЬ СВОЇ РАДИ И ДОСВІДЧЕНИХ УПРАВИТЕЛІВ.

МОСКВА, 7. січня. — Хоч совітська влада заборонює прошення милостині, у Москві, як обчисляють, живе тепер 8000 професійних жебраків. Від многих літ мають вони зорганізовані свої власні ради (совіти). Одна така жебрацька організація, що має свій осідок недалеко жидівського окописка, числить 150 членів, та дуже діяльного й енергічного управителя, якому платять з відсотків доходів сеї організації. Пересічно має ся організація 34,000 до 50,000 рублів місячного доходу.

Щоби бути принятим до сеї організації, треба бути „зручним робітником, повинувателем безумовно приписам організації, та бути уроженцем калужської губерні".

Многі з тих жебраків посідають свої власні бараки, газдівства в своїх родинних селах. У тих селах, цінять так високо жебрацьке ремесло, що селянин не віддасть своєї дочки за такого, що не вміє зручно жебрати; чим лучше вміє він жебрати, тим більше його поважають. Многі з московських жебраків уміють так добре вдавати каліків, що потрафлять ошукати навіть лікарів.

Вони часто плюють з погордою, коли згадають своїх легкодушних добродіїв.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 85 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Those coming in copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00

Foreign and Europe (City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Передплатне число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

В Джерзі Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адресуйте: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY. N. J.

З НАГОДИ КОЛЯДИ.

Берім самі цифри і факти під увагу, а тоді зрозуміємо, чому саме нам треба піти з Колядою на „Рідну Школу" в старім краю.

Якраз в тих днях покінчився в краю шкільний плебісцит. На західно-українських землях, що опинилися під Польщею, українські громади пішли ще раз одною сильною лавою, щоби боронити прав української мови в державних школах. А змушені були до цього тою обставиною, що за кілька літ польського панування українська державна школа під Польщею находиться в стадії цілковитої ліквідації. Бо коли запанувала на наших землях Польща, мали ми в Галичині 2612 українських всенародніх шкіл, а на инших землях за т. зв. „сокальським кордоном" 1050. Разом було отже під Польщею 3662 українських шкіл. Але вже до 1. грудня 1923 р. з 1050 шкіл, що існували на Волині, Холмщині, Підляшу і Полісю остало тільки 372 з тим, що на Холмщині і Підляшу не було вже тоді ні одної української школи. Це число з кождом роком ще далі спадало на нашу шкоду. І дійшло до того, що в тім році маємо на всіх землях під Польщею всього не цілих 700 українських шкіл. З 3662 шкіл спали ми отже за тих тільки кілька літ до 700. І чи не насувається тепер питання: А що буде далі? І чи не бачимо, що Польща йде цілою силою пари на цілковите знищенне української школи? І чи це не самозрозуміла річ, що наш нарід при всіх наших злиднях і при розбратті всеж таки інстинктом своїм відчуває ту національну катастрофу, яка піде в парі з ліквідацією українського шкільництва?

В старім краю мусять наші браття зводити важку боротьбу за свою школу, а обстоюючи її, поносити матеріяльні кошти та наражатися на переслідування з боку польської влади. Мимо цего треба сконстатувати відрадний факт, що плебісцитова шкільна акція знаходить зрозуміннє серед широких мас, бо села наші без упину далі протестують і далі домагаються українських шкіл. І не тільки протестують словом, але і розпочали вже бойкоти польських шкіл. Рідна Школа в краю веде перед у всій тій боротьбі. А кромі боротьби удержує своїм коштом свої власні приватні українські школи. В тій боротьбі опирається Рідна Школа виключно на власні сили свого народу. Кождорічна Різдвяна Коляда є майже одиноким матеріяльним жерелом її істнування. І ось тому то в старім краю не дозволено підчас Різдвяних Свят колядувати на інші цілі, а тільки на одну Рідну Школу.

Американські Українці завше щедро підпомагали Рідну Школу. Різдвяна Коляда на Рідну Школу вийшла в нас вже в традицію, а ту світлу традицію повинні ми пошанувати і сього року.

ЕВРОПІ ЩЕ ДАЛЕКО ДО МИРА.

Наступив новий рік. Як звичайно, в початках року кожне підприємство, чи кожна окрема людина, чи громада, чи держава зарисовують пляни своєї діяльности в наступнім році. Так само і в Европі майже всі державні мужі, політики чи які инші визначні особи висловлюють свої гадки щодо біжучих світових справ взагалі, а европейських зокрема.

З тих всіх заяв, як звичайно потішаючих і бадьорих, виходить, що криза, в яку попав світ по світовій війні, минає, а життя в Европі входить в нормальні тори. Але всеж таки пробивається в тих заявах і неспокійний тон. Занадто багато залишилося ще в Европі повоєнного матеріялу, який тліє і готов вибухнути полумям. Занадто розбіжні ще інтереси ріжних держав, та народів, і надто ще багато народів покривджених, щоб можна було зі спокоєм глянути новому року в вічи.

Не станемо тепер вичисляти всі ті болячки Европи. Більш менш всі вони добре відомі читачам нашої газети, бо часто говорили ми про них. Для ілюстрації сучасного стану в Европі згадаємо тільки останній гучний інцідент між Польщею та Литвою. Уже чути було брязкіт зброї в мобілізацію армій, як на засідання Ліги Націй їхали два диктатори: Пілсудські і Валдемарас. Диктатор Польщі їхав озброєний у перевагу польської мілітарної сили над Литвою, підпертий цілою низкою своїх приятелів-пікунів европейських держав. Проти нього мав виступити диктатор маленької Литви, що не мав ні друзів, ні приятелів серед великих держав ні серед Ліги Націй, ні не мав доброго мілітарного кулака. Представник Литви був озброєний лише вірою в право та справедливість. І тому програв. Сучасна Европа не розуміє сили права, а навпаки вона тримається тої страшної, дикунської засади, що сила творить право, а тому не прислухалася до голосу покривдженої Литви, а лише руконаскала польському Дон Кіхотови.

Під натиском Ліги Націй Валдемарас змушений був подати руку Пілсудському й заявити, що Литва не збирається воювати. Ліга Націй та світова опінія офіційних політиків заразз заявила, що конфлікт між Польщею та Литвою полагоджений, приписуючи в цьому найбільшу заслугу Пілсудському, що так „добросердечно" згодився не сваритися далі з Литвою та не нарікати на неї за те, що Польща відняла від Литви добрий шмат земель з Вільном.

Але приїхав Валдемарас до своєї столиці й звідти почувся знову голос литовських патріотів, литовських державних мужів, що запевняли Валдемараса, що Литва не збирається воювати, далеко ще від того, що Литва відмовляється від своїх земель, загарбаних Польщею. Більше того, уряд навіть подає парляментови до затвердження конституцію держави, в якій зазначено, що столицею Литви є Вільно. Отже зі всього засідання Ліги Націй, з театрального приїзду Пілсудського до Женеви, вийшла лише фарса, без жадних реальних наслідків.

Тепер литовсько - польські відносини знова почнуть заостровуватися й не відомо, до чого вони дійдуть. Очевидно, що Польща буде рахувати себе покривдженою тим, що Литва посміє й досі домагатися повороту розбоєм захоплених своїх земель. Але це, мовляв, для Польщі буде зневага, бож прецінь сам Пілсудський їздив і полагодив справу.

Ще більшої уваги заслугує наша справа, де сила переможців хотіла створити право, спираючись на перемогу своєї грубої сили. Це та клявзула у версайському мировому трактаті держав переможців з Німеччиною, на якій збудований увесь той мировий договір та на підставі якої покладено на Німеччину великі репарації, контролю і т. д.

Один з основних пактів того договору стверджує, що Німеччина спричинила Світову Війну. З того виходить, що ніби то всі вимоги Німеччини умови, наложені на неї тим договором, є карою за те, що вона викликала і розпочала війну.

Але ось тепер, останніми днями, оголошено протокол дохідженъ причин та виновників Світової Війни, який склала комісія видатнійших вчених та знавців міжнародного права, що походять з центральних держав. Ота комісія одноголосно прийшла до висновку, що світову війну спричинила не лише одна Німеччина, а також і инші держави, себ то держави переможці. Це являється тепер для Німеччини новим претекстом до вимоги перегляду верзайського мирового договору, що вже вона не раз пробувала робити. Тепер німецькі державні мужі мають нову, досить тверду базу до оновлення своїх вимог.

Треба надіятися, що в наступному році з боку Німеччини почнуться нові, більш активні домагання ревізії версайського договору. А коли раз почнуть ревідувати отсей договір, то треба буде перевести ревізію і инших насильств. Тоді і українське питанне мусить набрати знова актуальности на міжнародній арені.

Ось і через те новий рік закутаний мглою невідомости, яка таїть в собі можливі несподіванки.

НАЙНОВІЙШІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ.

ТАРНА, трагедія у 5-ти діях (9 осіб), Дмитро Николишин .... 40 ц.

СОФІЯ ГАЛЕЧКО, пєса в житя У. С. С. в трох діях (6 осіб), Микола Угрин-Безгрішний ... 30 ц.

ПОЦІЛУНОК ЮДИ, пєса на чотири дії (5 осіб), С. Бела ..... 50 ц.

МІЩАНИ, драма на 5 дій (28 осіб), Волод. Мартиневич ..... 85 ц.

ГРІХИ МОЛОДОСТИ(превесела комедія на 3. дії (12 осіб), Володимир Мартиневич ..... 25 ц.

ДОСИДЖУВАЛА ПОСАГУ або ВЕСІЛЯ З ПОПРАВКАМИ, на 3 дії жарт зі співами і танцями (11 осіб), В. Мартиневич ..... 20 ц.

ПОТЕРЧУК, пєса зі співами і танцями з народного життя (7 осіб), В. Мартиневич ..... 85 ц.

КОХАЄТЬСЯ ЧОРНОБРИВІ, драйва в трох діях зі співами і танцями (10 осіб) ..... 30 ц.

Замовлення разом з належністю слать:

„SVOBODA"
85 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРИ ВСЯКІЙ НАГОДІ СКЛАДАЙМО ЖЕРТВИ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ДАРУНОК
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
СВОЇМ ДІТЯМ.

Сими днями Український Народний Союз пустив у світ

РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК

дітям, що належуть до Молодечого Департаменту.
Сей дарунок називається

THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE

Є се квартальний „магазин", посвячений увесь інтересам дітий. В нього діти найдуть богато цікавого: повіґ, казки, смішні оповідання, жарти, загадки, ломиголовки. Там найдете цікаві вістки про славних українських людий та про те, як українські козаки ходили в похід на Турка.

Все те діти найдуть в сьому „магазині", писаному англійською мовою, який на днях став видавати наш Батько, Український Народний Союз.

ЯК ЙОГО ДІСТАТИ?

Котра дитина має 10 літ та належить до Молодечого Департаменту Українського Народного Союза, може дістати перше число, зголосившися до секретаря відділу У. Н. Союза, до котрого належить її батько чи мати.

Колиж ся дитина хоче діставати дальші числа „магазину", то най виповнить отсей витинок та передасть його секретареви відділу У. Н. Союза.

HOW TO OBTAIN THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE?

If you are 10 or more years old and your father or mother has insured you in the Juvenile Department of the Ukrainian National Association, you may secure your own copy of No. 1. of THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE simply by applying to the Secretary of the local branch of the Ukrainian National Association to which belongs your father, or mother.

If you wish to receive the following issues of THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE, fill out the following blank and hand it to the secretary of the branch:

I, ... years old, a member of the Juvenile Department of the Ukrainian National Association, Branch No. ....., wish to have THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE sent to me directly to the following address:

.....
(Write distinctly your name)

.....
(Write distinctly the number of the house and the name of the street).

.....
(City and State).

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(4)

— Ага, тепер усе зрозуміло. Що зрозуміло, та й для мене й залишилося невідомим. Розсталися ми з ним пізнійше цілком двоїльними один до другого.

Але мій мною та більшістю офіцирського складу нашої бригади, а також деякими з других бригад, понав почувати холод, що за півтора місяця примусив мене зовсім вийти з дивізій.

Тринять першого березня одержали ми наказ начальника дивізій всім начальствующим, до командірів сотень включно, прибути у вечер до дивізійного штабу.

Коли я прибув туди, то у великому помешканню, де містилася канцелярія штабу дивізії, були майже всі закликані офіцири дивізії на чолі з начальником дивізії князем Багратіоном.

Кімната була майже цілком забита офіцирами, які в більшости стояли тісними гутками й вели поміж собою живу, але стриману розмову. Я пристав до гуртка офіцирів „Чорної Кістки", що складався з Грузів, Кубанців і нас грішних, звичайних кавалерійських старшин дивізії, що не мали титулів. В цьому ж гуртку був також і граф Михайло Львович Толстой, син великого письменника, який ніколи не цурався демократичної частини офіцирства.

Прислухуюсь... Хочу виявити відношення цього гуртка до петербурських подій. Але крім окремих речень, в яких більше всього згадувалося ім'я „Михаїл, нічого не можна було розібрати. Говорили майже всі разом, переказували увесь час ріжні подробиці столичних подій, але ніхто не висловлював свого відношення до них. Ясно почувалося, що серед такого ріжнонаціонального офіцирства, навіть у групі „Чорні Кістки" не було жадної спільности думок, хоч дехто уже й прожив разом більш двох років. Специфичний дух всієї Кавказької Туземної Кінної Дивізії, де була зібрана вся міщанина не лише кавказьких, але по части й других народів Росії, не сприяв тому, щоби виробилася певна політична, як що так можна висловитися, фізіономія офіцирства. Більшість його були прекрасні рубаки, хоробрі офіцири з лицарським духом героїв; частина складалася з типових великоосвітських „жорджівців", частина просто з гарних кавалерійських їздців, гуляк, яким завжди „море по коліна". Значна кількість старшин була з прекрасних козачих офіцирів: Донців, Кубанців та Терців і инших офіцирів-кавалерістів, або просто попавших сюди піхотинців. Були між ними навіть моряки балтійської фльоти, що складали першу скорострільну команду. Така ріжнонаціністичність складу офіцирства пізнійше зірвала похід дивізії при Корнілові, на Петроград, а пізнійше зовсім зруйнувала її й лише окремі частини попали в Добровольчу Армію на Кубань-Кавказ.

Цілком природно, що доводилося чекати можливих ексцесів серед офіцирства, а то може й в окремих частинах дивізії. Тим більше, що в цій бучи цілком реакційно настроєні військові части з таким же офіцирським складом, як наприклад Інгушський, або Татарський полки, також були й досить революційні части з демократичним складом офіцирства, як уся Осетинська бригада, до якої належала й моя скорострільна команда, скорострільна команда Балтійської фльоти й нарешті Донська козача артилерійська бригада, що була при нашій дивізії. В руках демократичних частин знаходились всі 48 скорострілів дивізії, та артилерія. Инші полки залишилися лише при шаблях, кинджалах, списах та карабінах.

Якось, не змовляючись, усі присутні офіцири від демократичних частин невеликою кількістю заняли у помешкано окремий, найдальший куток.

Нарешті начальник дивізії князь Багратіон покликав присутних до спокою.

Наступила тиша, в якій почувалося велике очікуюче напруження. Кожен хотів скрупе почути, що скаже командир дивізії. Здавалося, се питанне було написане на обличчю у кожного. Нарешті почувся якийсь незвичайний голос князя. Здавалося, що він тремтів і був якимсь неприродно підненесений.

— Я маю довести до вашого відома, панове офіцири, що в Росії сталися надзвичайно поважні події: його імператорська величність цар-імператор Микола Другий відмовився від престола.

Немов електрична іскра вразила всіх... Стався страшний, дикий галас, але більш усього було чути: „Хай жие Михаїл!... „Михайла царем!..." Хтось на повні груди крикнув: Уррра! Хай жие Михаїл! І довго десятки голосів кликали: Уррра Михаїл!...

Спокійний, здавалось, але надзвичайно бліднй стояв перед зборами князь Багратіон, що одиноке видавало його хвилювання. Але годі було зясувати собі, чим воно було викликане: чи петроградськими подіями, чи очікуванням того, в якій спосіб на це буде реагувати його дивізія, особливо коли почує, що й „Михаїл" відмовився від престола, бо свого „Михайла" дивізія безоглядно любила.

Мовчки стояв і наш гурток. Дивлячись на те, що робиться, та слухаючи всі викрики, ми чули, як западав у наші душі неспокій: чи не дійде між нами, окремими частинами дивізії, до якогонебудь конфлікту?

Нарешті потрохи галас почав стихати й князь Багратіон продовжував:

— Я мушу подати до вашого відома, панове, що його імператорська високість великий князь Михаїл Олександрович також відмовився від імператорського престола.

Дескільки хвилин стояла тиша. Здавалося, ніхто з присутних відразу не міг збагнути, як воно сталося, що після Миколи царем не Михайло... Тишу цю перервав чийсь окремий голос:

„А хтож тепер царем?"...

„В Росії тепер царя-імператора немає, а на чолі верховного управління нею стоїть комітет Державної Думи під головуванням голови її, пана Родзянка".

У відповідь на це почувся оборений голос одного з командірів бригади, князя Гагаріна.

„Що!?... Родзянко!?... Сей хам, править Росією!?... Як він сміє!?... Хто його уповноважив... Хто вибрав!?... А з котож тепер складається наше правительство?"...

Розлючений, з налитими кровю очима, стояв Гагарін. Чекаючи відповіді, тяжко дихав.

„Заспокойся, князю, сказав Багратіон, — не хвилюйся. Те, що сталося, то сталося і ти сам нічого не вдієш. На чолі тимчасового уряду Росії стоїть князь Львов, членами його..."

Але тут чийсь голос знову перебив його слова викриком: „Який він князь!?... Зрадник!" І знову почався страшний галас, серед якого чути було окремі викрики: Хам!... Зрадник!... Яке там тимчасове правительство?!... Зрадники і т. д.

Знову, але вже рідший і сухий голос князя Багратіона поклав кінець цьому дементо-ваню.

При кожному новому призначенню або стрічкою, тому пущу куло в лоб!... Ніколи не допущу червоного посмішища у себе у бригаді... Як смів генерал Олексіїв, не питавшись нас, повідомити Петроград про підчинення йому всієї армії!? Ми ніколи не визнаємо бунтівників, тих, що захопили незаконно владу. Ми...

Заспокойся, князю, перебив йому начальник дивізії, вся армія на стороні тимчасового уряду й революції. Твоя бригада та й вся наша дивізія є пісчиною у великій російській армії. Ми мусимо коритися обставинам, жаки ми не в стані змінити. Крім того є наказ по армії, якого ми не маємо права не виконати. Сей наказ говорить про приведення війск до присяги. Отже я наказую пояснити завтра всадникам про події, що відбулися в Росії та завтра-ж кожний полк, чи окрема частина мусить бути приведена до присяги в місці свого розташування".

На цьому була закінчена офіційальна частина зборів і наша група поспішила розійхатися до своїх частин.

Не весело було мені на душі, коли я вертався до свого Южно-Троіцкого. Ріжні думки опанували мною. Здавалося, що справа на сьому не скінчиться й можна сподіватися неприємних подій.

(Дальше буде).

Думки великих людей.

„Треба, щоб ми ясно й певно зрозуміли грунтовний факт, що ми всі діти одної батьківщини".

Квят.

ПРОКЛІН ЗОЛОТА

Чи людей вічно мучитиме горячка золота? Лискучий золотий метал товаришить людству вже від прастарих часів. І віддавна / зі золотом злучений прокляв. Чи люде дійсно потребують золота, щоби бути щасливими?

Доки нам розказують казки, доти є теж казочні багатства. Але казки переборщують усе бодай трохи. Коли науково розглядати справу всіх казочних скарбів, то ті скарби представляються нам богато меншими.

Із одного з найдавніших документів, гіероглібового письма з 16-го століття перед Христом, отже більше як 3.000 лт назад, довідуємося, що єгипетський король **Тутмозіс III.** вдніс побіду над азійським народом. Тутмозіс III. наложив на побіжених данину в золоті, що на наш рахунок виносило **чотири до пять кг. золота.** Щож це за рахунок, коли ми в наших часах привикли чути про **мілірди.** Вісімсот літ пізніше асирійський цар **Санеріб** побив жидівського царя Гіскію. Жиди мусіли заплатити воєнного „відшкодування" **тринять талантів золота** (около пять мілюнів долярів).

Тож тоді було що відносно небогато золота і тому тимбільше мусіли його цінити. Припадково знаходили золото то тут то там у піску. Лискучий пил виполоскували і він як найщінніше добро мандрував з рук до рук у царські і книзівські скарбниці. Одним із найбільших доставців золота були тоді **Індії.** Але індійське золото понайбільше походило з інших країв: із **Тибету, східного Туркестану, з Алтайських гір.** Вже тоді — каже переказ — жив казочно богатий магараджа, якого золото оцінювали на наші гроші на яких 25 мілюнів долярів. Але також в **Африці** знаходили золото; там правдоподібно була біблійна країна Офір, відкіля то цар Соломон спроваджував свої скарби. Вже тоді людьми була заволоділа **горячка золота. Олександер Великий** пішов походом до Індій і це його знищило. **Єгиптяне** вихісновують поклади золота у найгорячіших пустинних округах. **Невільники і злочинці мусять там переносити нелюдські муки** серед найнеправдоподібніших жорстокостей, **щоби добути улюблене золото з кварцових скель. Римляне** і собі хочуть брати участь у вихісновуванні золотих покладів старого світа. Три довгі, кровавi **пунійські війни** приеднали для Риму провінцію **Еспанію,** у якої рік ках щороку виполікують золота вартости яких пять мілюнів долярів.

Як стара римська держава впала під напором Германів, підупали також ці перші могутні у старому світі копальні золота.

Золото, розповсюднене в чимраз дрібніших частинках у ще ширшому світі, стратило на значіні. Наші предки знали вноправда також цінити золото, але більше для прикрас, а не як грошей. За Карла Великого числено на основі **срібла** (зрештою в такім самім відношенні, як нині це в Англії: фунт по 20 шілінгів). Але це не тревало довго; золото знову виявило свою давню притягаючу силу. Зростають скарби, а з ними зростає жажда прикрас золота. Перешують усі околиці — чи нема в них золота. В околицях **Рену, в Чехії** копають, шукають золота. І з **Африки** привозять золото; горячка золота зростає все більше, але золото, яке знаходять то тут то там, не все вистарчає. І помало очи шукачів золота звертаються на казочну **Індію.**

Коли **Колюмб у 1492 році** причалив до суші, коли він шукаючи Індії, **відкрив Америку, зачинається для історії золота нова доба.** І знову горячка золота заволоділа людьми. Цим разом Еспанія переживає найсвітлійші часи. **Ферданд Кортеза** як завойовника висилають, до золотої країни — **Південної Америки.** Його ім'я звязане з кровавим погноблінням, грабунком, вимушеними і пожежами. Пліндрують святині і скарбниці, туземців безоглядно й жорстоко гонять до примусових робіт, щоби виполікувати золото з рік. Але й у тутешніх переказах богато пересади. Еспанці здобули олота в **Перу** загалом на яких 4 мілюни долярів. Але з кождим роком здобувають усе більше.

Світова потуга Еспанія підупадає, але світова золота потуга тревае далі. На місце Еспанії виступає **Англія.** На протязі трох століть перед відкриттям Америки аж до розцвіту Англії, отже від 1500 до 1800 року світ знову призбирав великанські засоби золота.

Світ відітхнув із полекшею, як у половині минулого століття відкрито поклади золота у Каліфорні. Знову зачинається горячка золота. Шукачі золота цілими гурмами йдуть шукати щастя. Богато їх гине. Тесаме діється в **Австралії,** де також знаходять золото. Горячка золота тягнеться ціле минуле століття. Наступають нові відкриття. У вісімдесятих роках знаходять золото в **південній Африці, в Трансвалі.** Обі самостійні бурські республіки, у яких найдено нові поклади золота, після двох кровавих воєн підпадають під владу Англії. На скоені 19-го століття появляється золота горячка в Аляєці. На протязі цього одного століття люди назбирали ще богато більше золота: приблизно півсема мілірда дол.

Старі джерела золота вичерпуються, нові дають усе більше золота. Копальні у Вітвотерсренд в Південній Африці збільшають ще ці засоби з року на рік. Від 1900 року до нині, отже за чверть століття світ знову затоплюють великанські мілірди золота — яких 5 до 6 мілірдів долярів. Але жадоба золота не меншає, вона просто невгамована. Бо золото вихісновують не лише для прикрас, але й бють золоті монети. З року на рік вибивають чимраз більше золотих грошей. Великі банки нагромаджують мілірди — і вибухає світова війна... На короткий час доля завішує серпанок перед очи людства: світ потребує тепер не так золота, як гармат, зброї, муніції, харчів. І з усіх країв, що ведуть війну, пливе золото туди, відки переважно спроваджується гармати і засоби поживи: до Америки. В копальнях південної Америки кипить горячкова праця, експльоатація золота доходить до несподіваної висоти, **засоби золота в старому краю зменшуються** — все пливе до Америки. В осередних (центральних) державах: Німеччині й Австро-Угорщині перетоплюють усе золото (золоті монети, золоті прикрашки, золоті перстені і т. д.) і воно йде до державних банків, а відси до Америки.

Як скінчилася війна, опав і золотий серпанок людям із очей. Европа зубожіла, а в пивницях американських банків назбиралося золота на половину стільки, що його має весь світ. Загалом у цілому світі є золота на яких 25 мілірдів. Із того половина є „в уживанні", як прикраси і т. п., а друга половина спочивае в банках. А половина з тої другої половини припадає на саму Америку. В усіх цивілізованих краях практично нема в обігу ні одної золотої монети. Всюди платять паперовими грішми. Ба, паперові гроші приймають навіть радше ніж золото!

Навіщо людям золота? Є старий переказ про царя Мідаса, який, сподправда, переборщує, але всетаки торкається питання про золото. Цар Мідас був такий страшно богатий, що його богатство перемінилося небаром у прокляття. Усе, чого він торкнувся, перемінювалося в — золото — навіть страви, так що цей цар мусів згинути з голоду серед своїх богацтв. Подібне каже переказ про Нібелюнгів: боротьба не устане, поки всі, що мають ці скарби, не загинуть.

Бо й справді люде не можуть будувати собі домів із золота, не можуть одягатися в золото, не можуть їсти золота. Погребують його лише як трошей, як обмінного засобу — алеж до сього вистарчають і паперові гроші. Золоте покриття це добрий забобон. Бо колиб так котрогось гарного дня стопилося, звикло все золото з пивниць державного банку, чи в самій речі змінилося би щось у державі? Може ще коли й настануть такі часи, що про золото остане лише спомин.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩО МОЖЕ ЗРОБИТИ СВЯЩЕНИК ДЛЯ СВОЄЇ ГРОМАДИ.

Чуємо раз-у-раз нарікання на священиків. Кажуть, що вони про нїщо не дбають а тільки про свої доходи. В богатьох випадках такі нарікання є справедливі, але не все. Часами можна стрінути священиків, котрих життя може бути взірцем кля кожного з нас. Бо є священики, що дійсно щиро працюють для свого народа і ведуть його до кращої долі, до лучшого життя. Як приміром опишу життя та працю одного із таких священиків-патріотів.

Недалеко славного міста Ротатина є село Черче. Само село з вигляду є таке як инші села. Але життя в тім селі є досить цікаве і під деякими зглядами рїжниться від життя других сіл.

Перед 30 роками це село було темне, а його громадяне спали „сном блаженних", спали глибоко і тихо.

Змінилося в селі з приходом молодого священика о. Созанського, котрий сам є сином бідного коваля. Бідні родичі не могли давати йому помочі в часі його науки, так що він помагав собі в той спосіб, що вчив дітей заможнійших родичів. Оповідав мені, що в його кімнаті зимою замерзала вода, і так серед холоду, а може і голоду скінчив він школи і як священик прийшов до села Черча. Побачивши, що тут все находиться в темряві, почав будити людий до нового життя.

Першим його ділом було заложення читальні „Просвіти", з котрої почав розходитися просвітний рух на ціле село, а навіть і на околицю. Тож то розсердило це місцеву дідичку! І вона робила викиди о. Созанському, говорячи: „На що хлопови здалася книжка? На що йому просвічати?" Вона розуміла, що просвічений не схоче робити за підармо на пана. Він не схоче молотити цілий день за шістку, і то ще на своїм харчі: паляниччі та головлі чіснику. Хлоп з просвітою не схоче сапати бараболь за 12 або 15 крейцарів, не схоче жати за дві шістки яких 16 годин в літню пору. Так це розуміла дідичка, а инакше розумів це о. Созанський.

Не минуло 4 роки, як дідичка призналася о. Созанському, що попала в фінансові клопоти (то так по панськи, а що хлопськи значить, що попала в довги) і що вона мусить продати, фільварок. Вона сказала Созанському, що була би дуже рада, якщо громада купила би цей двір, бо в противнім разі вонаб була змушена продати двір Жидам або і кольонїстам-Мазурам.

Був тоді в війтом в Черчу здоровенний чоловік, на імя Гладун, а мав він і здоровенну палицю на знак війтівської власти. До него мєнився о. Созанський з пропозицією, щоби він скликав Громадську Раду в справі парцеляції двора.

Коли люде почули за парцеляцію, то сильно перестрашилися того великого нещастя, яке на них мало так несподівано впасти. Хтож то таке видав та чував, щоби бідний „крестянин" купував панський двір та цей з покоями? І тому, як прийшлося „скикати Раду, то всї поховалися по вишках, стрихах, а декотрі то повтікали в близький ліс. Тоді зо війт взяв свою здоровенну палицю і пішов по селі радних скликати. (Таке то мені старші люди оповідали, бо я тоді щойно вчився корови пасти з дідусем, який пас, а я завертав).

В такий спосіб скликав війт радних. Котрого здибав на подвірю, то вговорював його і просив на нараду, а котрого здибав в сховку, то до того говорила вже палиця. З тяжким трудом вдалося вкінці вибрати парцеляційний комітет і приступити до купна двора. Але де взяти завдаток? А треба 30.000 корон!! Тоді о. Созанський поїхав до Львова до адв. Федака, а цей розписав листи до всіх українських кас позичкових з просьбою о позичку. В той спосіб вистаралися о. потрібну суму і заплатили завдаток за двір. Пізнійше вистарався о. Созанський з д-ром Федаком чотирипроцентову позичку в Краєвім Банку на 24 роки. Таким то способом до громади прибуло кілька моргів доброго чорнозему, а там самим збільшився варстат праці нашого хлібороба. Чотири роки пізнійше, за порадою о. Созанського, громада розпарцелювала другий двір і позбулася раз на все панько-польських впливів в селі і омминула повоєнну кольонїзацію Мазурів.

За його то стараннем заложено в селі касу Райфазена, кооперативу та молочарню. З причини частих пожарів засновано в селі пожарне тов. „Січ", котре закупило пожарні прилади та було завсїди готове до боротьби з найбільшим ворогом наших деревляних хат та соломяних стріх, себто з огнем.

В 1913 році, за допомогою п. Галущинського, директора української приватної гімназії в Рогатині, заложено в Черчу „Курси Вищої Освіти", на взір Народніх Університетів в Західній Европі. В той спосіб о. Созанський своєю невтомною працею підніс і колись може останне село до першого в цілім рогатинськім повіті. В часі української війни Поляки чотири рази насилали карну експедицію на Черче і не могли здавити в нім української завзятости. Тепер дали спокій і здалека його обходять, бо в нім є єдність, а де єдність, там і сила.

В родинїнім життю о. Созанський не був щасливий. Жена його і чотири дочки померли з переляку на вид огня в селі. Праця для народа була його одиконокою розрадою в його дальшім життю. Коли в 1914 р. прийшли Москалі, то переслідували його і заборонили йому на кілька місяцїв відправляти богослуження. Доперва тоді позволили відправляти, коли побачили, що не вдержаться в Галичині.

Помер о. Созанський нагло на удар серця в 1916 році на вістку, що Москалі прорвали фронт під Чотковом і грозять вдруге заняттям Галичини.

Полишив він сина, котрому воєнні події перервали науку, а по війні фінансові трудноші не дали епромоги докінчити школи та здобути становище. Коли одного разу прибув він до Черча, зломаний нуждою та обдертий, то в селі не знайшовся ні оден чоловік, щоби його закликав до хати та поратував в нуждї.

От така то в нас вдача. Так то дуже часто вміємо відплачуватися за добру й ідейну працю тим, котрі нераз з нарадженнем власного добра, майна а навіть і життя, стараються вивести нарід з неволї і темноти, до світла і лучшого життя.

Не дивуюся бідним, що не погостили сина того священика, що стільки праці вложив в те село, але треба дивуватися тим богачам, що розібрали найлучші грунта і найбільше скористали з праці о. Созанського.

Через купленнє двох дворів село досить задовжилося. Це примусило громадян шукати зарібку в далеким та широкім світі Нового Краю. Гарувши за морем при тяжких роботах, ті громадяне відсилали свої родині тяжко запрацьований гріш на сплату позички. Не забували вони рівнож свого рідного села і при кождій нагоді старалися зробити малу збірку. Звичайно уряджували збірку на Різдвяні свята або Великодні, коли то при веселій настрою святочнім пригадувалися їм веселі й безжурні їх молоді літа, проведені в Рідним Краю.

Ще перед війною вони вібрали і вислали до села більшу суму гроша і написали, щоби за них купити такий великий дзвін, що як задзвонить у него на Великдень, то щоби було чути аж до них до Перт Амбою, де їх найбільше. В часі війни заложили вони товариство „Спільна Поміч", котре зібрало і вислало до села на „Народний Дім" около 2.600 долярів, 100 дол. на бідних, а 15 дол. на могилу Укр. Січових Стрільців, а цего року (1927) вислали вони 50 дол. на бібліотеку. При збірці на Різдвяні Рідному Краєві відзначено в першім рядах, що вислало і членами Українського Народного Союза та взяло сильного українського духа, котрого вщепив у них о. Іван Созанський.

Василь Белиць,
а Блюмфілд, Н. Дж.

ДО АМЕРИКИ СПРОВАДЖУЄМО ХЛІБОРОБІВ

СОТКИ ЛЮДЕЙ, ЩО КУПУВАЛИ ШИФКАРТИ В НАШИХ БЮРАХ ПРИХАЛИ І ДАЛЬШЕ ПРИЇЗДЖАЮТЬ.

УКРАЇНЦІ КОРИСТАЙТЕ З ПОСТАНОВИ ЗАКОНА ІМІГРАЦІЙНОГО, котрий признає першенство в квоті для хліборобів.

ПРОДАЄМО шифкарти до всіх частей світа. Приготовляємо збірну прогульку Українців весною найбільшим кораблем на світі

LEVIATHAN ДНЯ 24-ГО МАРТА 1928, З НЮ ЙОРКУ.

ПОЛАДНУЄМО старокраєві справи і американські. Споряджуємо повновласти, контракти купна, продажи і т. д., ПЕРЕСИЛАЄМО ДОЛЯРИ почтою і на бажання телеграфічно. Осиувдильсмо і розвиваємо першу українську ОСЕЛЮ МІСЬКОГО ТИПУ „НОВА УКРАЇНА", землі і доми на сплати. Условія найвигіднійші.

УКРАЇНЦІ! **Користайте з нашої услуги** і приходіть до наших офісів, котрими завідують Тедор Грицей з **Філадельфії** і Василь Загаєвич з **Ню Йорку.**

Вдавайтесь на адресу: 303—

THE GLOBE SERVICE CORPORATION

30 E. 7TH STREET, NEW YORK, N. Y. або **329 SO. 4TH ST., PHILADELPHIA, PA.**

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

„СВОБОДИ"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

виконує:

ЧЛЕНСЬКІ КНИЖОЧКИ,
СТАТУТИ,
НАГОЛОВКИ НА ЛИСТАХ,
АДРЕСИ НА КОВЕРТАХ,
ЛЕТЮЧКИ,
ОГОЛОШЕННЯ НА ПРЕДСТАВЛЕННЯ,

ВСЯКІ ДРУКИ ЯКНАЙКРАЩЕ, ЗАВСІГДИ НА ЧАС І ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ.

ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ПАРОХІЙ, СІЧОВИХ СОТЕНЬ, ГУРТКІВ, БРАТСТВ І ДРУГИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ТА ДЛЯ ПООДИНОКИХ ОСІБ ВИКОНУЄМО ВСЯКІ ПОТРІБНІ ДРУКИ.

КОНЦЕРТИ,
ЗАБАВИ,
ПІКНІКИ
БАЗАРІ,
РІЖНОГО РОДА АФІШІ,
ОБІЖНИКИ,
ТА ВСЯКІ ИНШІ ДРУКИ.

ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА! УДАВАЙТЕСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ДРУКАРСЬКИМИ РОБОТАМИ ТІЛЬКИ ДО СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ!

Для фірм, бизнесменів і приватних осіб друкуємо афіші, білєти (тікети) рїжні запрошення, візитки, весільні запрошення — і все, що входить в обсяг друкарської штуки.

РОБОТА ВПОВНІ ВДОВОЛЯЮЧА. — УСЛУГА ЯКНАЙСКОРША.

— ЦІНИ НАЙНИЩІ.

ДО БУВШИХ ВІДЕНСЬКИХ СІЧОВИКІВ!

З нагоди 60-тих роковин заснування Товариства „Січ" у Відні (1868-1928) підготовляється випуск „ювілейного збірника", що вийде в першій половині 1928 р. Звертаємося отсим до всіх бувших Січовиків, охочих до співпраці, з проханням о спомини зі студентських часів, причинки до історії „Січи", як рівнож о праці з обсягу белетристики. З окрема дуже пожадані є спомини про тих Січовиків, які полягли у визвольних змаганнях, подані хочби в найкоротшій формі. Письма слати до 29 лютого 1928 р. на адресу:

UKR. STUD. VEREIN „SITSCH",
Wien XVIII., Theresiengasse 15.

Одночасно просимо всіх бувших членів віденської „Січи" о подание своїх теперішніх адрес.

За Ювилейний Комітет:
Маг. Ф. Юрій Вітошинський
голова;
Володимир Янда
секретар.

OLD GOLD ЖАРТИ

ЧИ СЯК ЧИ ТАК.

„Впрост майже не можливо найти служницї, котра булаби чесна. Та, котру ви відпоручали мені, негайно відійшла і забрала з собою девять моїх рушників".

„Що се були за рушники?"

„Се були ті, що вживають на Пулмін карах, котрі я привезла з собою, повертаючи з прогульки". — Вол Стрит Журнал.

„Тату, дайте мені гроша на вечірнє убранє!"

„Дєж подїлось те, яке ти мав?"

„Мої його взяли!"

БУМЕРАНГ.

Костумер — „Ах! наш стейк як та погода на дворі дуже, пане різнік, шось троха за тверденький".

Різник — „Справді? Приятідно, ваш довг так само, як та погода, ще досі — незаплачений".

Поступовий Різник.

„Приятідно — курить Old Gold Цигарети — Ані одного кашлю у цілому вагоні. В наших часописах поміщуються Old Gold Цигаретох комісії оголошення славного картуиста. Брет. Глядіть за ними... читайте їх і навчіться, що в них нема кашлю в цілому вагоні".

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ
написав ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА
Ціна 25.00.
Можна набути в Книгарні „Свобода"

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК.

Справа Народного Дому йде далі в суд.

У послідних днях грудня вніс п. Іван Добрянський просьбу до вищого стейтового суду в Нью Йорку, щоби суд відкликав зарядження нижчого суду, яким сей приказав був п. І. Добрянському видати Іванови Жовтівови, Антонови Куцикови й Ізидорови Демчукови адресар членів Української Народної Громади, що має дім при 6-ій Вул. Коли суд видав був се рішення, він признав був п. Добрянському право внести від сього рішення відклик протягом 20 днів. При кінці сього речення п. Добрянський просив адвоката позовників, щоби йому сей речинець продовжити. Адвокат уволив був його волю, і тепер п. Добрянський вносить свій спротив.

У сьому спротиві п. Добрянський заявляє під присягою ще раз майже все те, що вже раз заявляв був у відповіді на перший позов. Він каже, що він є правним секретарем Народної Громади, що ся Громада відбуває правильно свої річні збори та в правний спосіб вибирає своїх урядників. Він далі каже, що правними урядниками Громади тепер є: п. Василь Лазута як президент, п. Онуфрій Баляс як віцепрезидент, а п. Іван Марусевич як скарбник.

Далі він закидує позовникам, що вони не є членами Громади, бо їх викинено за неплачение вкладок.

За директорів п. Добрянський подає: пп. Василя Лазуту, Онуфрія Баляса, себе, Івана Марусевича й Микиту Гулу. П. Микита Гула, каже під присягою п. Добрянський, був вибраний на річних зборах у лютім 1927.

НЮ ЙОРК, Н. И.

Загрожена позиція.

Через стіну безмежного моря продирається до нас голос, що доносить про невідрадний матеріяльний стан „Рідної Школи". Ніде правди діти. В останніх місяцях жертвенність на Рідну Школу ослабла. Мабуть тому, що вся увага нашого громадянства звернулася в сторону жертв повени. Не забуваймо однак, що упадок „Рідної Школи" був катастрофічною подією в наших визвольних змаганнях. Тому даймо негайну поміч жертвою коляди, яка по всім усюдам признана виключно Рідній Школі, а не жадній сторонній потребі.

Наш народ потрясений недавними пережиттями, по невелі спамятався й добачив недостачі та зорієнтувався, що в сьогоднішній ситуації тільки сам собі має і мусить помогти. Правда, оживлена творчість нашої нації на всіх ділянках, яку викликала й зворушила внутрішня війна, створила в нас повно різнорідних своєрідних потреб і викликала стільки конечностей, що маємо повно поклику, звернених в сторону громадянства в справі матеріяльної піддержки. Але памятаймо, що таки Рідна Школа мусить стояти дали на першім місці.

Як кождого року так і сего Ліга Амер. Горожан відзивається до українського громадянства міста Нью Йорку, і вірить, що жертволюбиве громадянство не відкажеться прийти з допомогою та радо прийме колядників з рамени Ліги Горожан. А доколи ми не були в силі запогостити, хай той сам передасть свою жертву. Підуть з колядою Головні наші Січовики та Січовинки, підуть і малі школярі Укр. Народної Школи збирати як діти, дітям. Прийміть їх з отвертими руками. Ходити муть від Різдва до Йордану. Прийміть їх радо, бо вони йдуть збирати на тарне, хосенне і благородне діло.

Христос раждається!

Ліга Амер. Горожан: За Виділ:
П. Сокальчук, А. Кушик.

ЖАРТИ.

Жінка і лев.

Усмиритель львів похвалився дї своєю жінкою й утікає перед нею до клітки з львами. Жінка гонить за ним із мітлою і кричить: Вийди відтам, ти нужденний боягузе, коли маєш бодай трохи відваги!

Срібний годинник.

У Франції є звичай, що підчас ріжних національних свят президента витає мала дівчинка і дістає на памятку годинник. Недавно президент Думерг був присутний на святі функціонарів поліції. Мала функціонарка шістьлітня Розалія Гічар. Батько дівчинки, щоби додати їй відваги, сказав їй наперед, що дістане від президента республики срібний годинник. Дівчинка зовсім не збентежилась, а як президент узяв її на руки, щоби поцілувати й дати їй дарунок — спитала без обиняків: „Чи татко казав вам, що я хочу мати срібний годинник?" „Тато нічого не казав мені, але дістанеш золотий" — відповів президент. „Так?" спитала розчарована дівчина. А як побачила, що начальник поліції, який стояв біля неї, мигтає на неї, сказала: „Та це нічого — можна буде посрібляти!"

Селянин прийшов до лікаря і каже, що все мерзне страшно в ноги, чи не порадив би йому щось доктор на це?

Доктор глянув зпід лоба на селянина, а бажаючи зажартувати, сказав:

— Я також усе мерзну в ноги, але я попросту кладу мої ноги в тепле ліжко моєї жінки і зараз загріються. Попробуйте і ви так!

На те селянин: „Добре, прошу пана доктора. А коли можна застати паню докторову в дома?"

Вона: Я ніколи не вийду замуж!

Він: А я ніколи не оженюся!

Вона: Пане, признайте самі, яка то з нас була би ідеальна пара.

Він (залюблений): Вір мені, серденько, я не боявся би станути до бою з найстрашнішим змієм, з потворою, щоби тебе дістати за жінку!

Вона (шепотом соромливо): То йди говори з моєю мамою!

Тещa: Я найрадше читаю повісти Карла Мая, Верного і такі подібні, — тоді переношуся в далекі країни.

Зять: Яка шкода, що не маю під рукою нїодного такого тому.

Чоловік купив собі авто, здав шоферський іспит і вибирається в першу подорож. Саме як він пускає авто в рух, вибігає його жінка з хати і кричить:

— Ах, Степане, заки відїдеш... скажи, де є твоя воліза з товариства обезпечень?

— Одно не подобається мені в цій драмі. То чиста утопія: Вічно й вічно просить жінка грошей у свого чоловіка.

Так це зовсім природне! — каже жінка.

— Так, що вона просить, це природне, але що дістає їх у се, то вже непридоне!

Професор хемії все приходив запізно на обід, тому був обід або припалений або зимний. Професор тоді так довго воркотів, що жінка розплакувалася.

— Перестань плакати — говорив професор. — Бож що то є сльози? Кілька процентів фосфорово-квасної соли й кілька процентів органічної соли, а решта вода!

Приїзд Александра Гаркавенка

До Ню Йорку приїхав світової слави український силач Гаркавенко, котрий на протязі 8-мох місяців боровся в стейтах Оклагома, Техасас, Луізіяна, Аризона, Канзас і других місцевостий. Там він одержав багато світлих побід. Усі американські часописи писали про него як одного з найсильнійших борців. Перший його виступ в наших сторонах відбудеться в Бостон, в Гренд Опера Гавз, в четвер, 12. січня б. р. Гаркавенко буде боротися з Італійцем Варджіні. Виступом Гаркавенка в Бостон цікавляться всі любителі спорту.

Офіс: Desrochers Block, 517 SOCIAL STREET, Woonsocket, R. I., Phone 4360-R

Резиденція: 66 HAMLET AVENUE. Phone 4360-M

ДОКТОР J. F. BELANGER

BA: BM: MD: CM: СПЕЦІЯЛІСТА

НАУКИ ДОПОВНЯВ В ПАРИЖІ І НЮ ЙОРКУ

ШИРОКА ПРАКТИКА У ШПИТАЛЯХ

Спеціяліста: Жіночих і Діточих хоріб; Ух, Носа і Горла.

Години офісові: 2. до 5. пополудни. — 7. до 8. вечером. 5-9

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна ..... 40 ц

ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. кляси). М. Матвійчука. Ціна ..... 45 ц

БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ, о. д-ра Я. Левицького, Часть I старий завіт; часть II новий завіт ..... 85 ц.

КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича ..... 50 ц.

Невдовзі маємо одержати

ТРЕТУ КНИЖЕЧКУ М. Матвійчука, котра є вже в друку.

Повищі книжки будемо висилати тільки за одержанням належитости, а з огляду на їх низьку ціну нїякого опусту давати не можемо. -- Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОЗДОРОВЛЯЄМО ЧИТАЧІВ СВОБОДИ З ПРАЗНИКОМ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО І НОВИМ РОКОМ.

Жадайте рекордів Колумбії сейчас, щоб мати їх на свята.

Columbia

НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ І РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ

КОЛУМБІЯ

КОЛЯДИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ.

УКР. ЦЕРКОВНИЙ КВАРТЕТ:

E 4043 (Бог предвічний (Христос родився.

E 7307 (Нова радість стала (Небо і земля. Хор.

E 7308 (Радуйтеся усі люди (В ясах лежить. Хор.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНИЙ ХОР:

E 7259 (Вселенная веселися. (Трод вІр.

МИХ. ЗАЗУЛЯК, баритон:

27015F (На небі зірка. (Всі разом співайте!

70000F (Бог Предвічний. вЧеть I. (Бог Предвічний. Часть II.

70001F (Согласно співаймо. (Христос Воскрес!

70003F (Отче Наш. (Вірую.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баритон.

27068F (Бог Натруй.

(Во Вифлеемі.

27069F (Ой там на Йордані.

(Щедрий Вечір нині.

27077F (Сйся, родися.

(Пішла мати на границю.

КИРСТЮК, баритон з акомп. орхест.

27113F (Ой любив тай кохав (Казав мені батько.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баритон з акомп. орхестра.

27114F (Синочок, комічна пісня (Образований.

27116F (Комедія тай годі (Ой вийду я на Подолянці.

Здвоєна і відгорна сольо скрипкове ПАВЛО ГУМЕНЮК.

27115F (Повязент, Часть 1, і 2.

Укр. Хор і Орхестра П. Гуменюка.

27117F (З кінськи ні ніч (Косарі, народ. пісня.

Укр. Орхестра П. ГУМЕНЮКА.

27106F (Ой, дівчино, дівчинонько (Коло гаю проходжав.

Жадайте повного каталогу українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришлість спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посилатою (C. O. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 24

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,

68 — 2nd AVENUE, CORNER 5th STREET, NEW YORK CITY

ФІЛІЯ: 2 WEST 32nd STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.

ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КОРТІС БЕЙ, МІ. Бр. св. Михаїла, від. 55, вибрало на своїх річних зборах слідуючий відділовий уряд на рік 1928: Пилип Демчук, предс.; Антін Шпичник, заст.; Микола Шандровський, секр.; Станислав Демчук, заст.; Петро Чайковський, касієр, Юрко Семенків, Василь Будагазі і Петро Білевський, контрольори; Григорій Подгорняк і Стах Кравець, опікуни хорих; Іван Деркач, капітан; Михайло Демчук, хоружий. Слідуючі збори братства відбудуться в неділю, дня 15-го січня, в 2-ій годині попол. — Н. Ш., секр.

МОНРЕССЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 15-го січня, в год. 2-ій пополудни, в гали на 2-ій вул. Проситься всіх членів прийти на збори бо буде справоздання комісії. Також має проситися з довгуваних членів прийти і вирівнати свої заległости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Іван Міщишин, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 15. січня замість 8. січня. — Теодор Малик, предс.; Гарасим Вантих, кас.; Н. Ю. Сеник, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 132, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуть дня 11. грудня, на котрих вибрано слідуючих урядників і відділовий уряд на 1928 рік: Гр. Куцийлик, предс.; Мих. Усик, кас.; Дм. Сова, писар фін.; П. Гальма, пис. рекорд.; Н. Сорочак і Ів. Михалевич, контр.; М. Нестор, дверник. Слідуючі збори відбудуться дня 15. січня і на сих зборах буде справоздание бувшим урядників і контрольорів. Тож проситься кождого члена прийти на збори і вислухати справоздання. Члени, що захорують, мають голосити до котрого небудь з урядників і не пізнійше трех днів по захорованню. — Гр. Куцийлик, предс.; П. Гальма, пис. рекорд.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Новообраний уряд відділу 288 повідомляє усіх членів, що мітінг відбудеться дня 15. січня точно в годині 1-ій полол. Обовязком є кождого члена явитися на сім мітінгу, а довідь за місяць грудень мають прийти і вирівнати свою заległість, бо в противнім разі будуть суспендовані. На річнім мітінгу зайшла увага, що урядники мусять сплясувати уряд, вивати після статута У. Н. Союза. Одеса Церіг, предс.; Ів. Малицький, секр.; Максим Парашак, кас.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209, подає до відому, що на річнім мітінгу зістав вибраний уряд на 1928 рік як слідує: Мих. Вадяк, предс.; Саверій Цар, заст.; Петро Макар, кас.; Йосиф Бобенчак, заст.; Йосиф Гінда, секр.; Ст. Яроцак, заст.; Мих. Черепанин, хоружний; Ст. Скопинець, дверник; Гр. Гоцуб і Ів. Сопинець, дозорці хорих; Мих. Тарновський і Ю. Войнаровський, контрольори; Савчак Олекса, Теодор Місяк, Іван Капусяк і Теодор Дацько, радні. Повідомляють позамісцевих членів, що місячні мітінги будуть відбуватися в першу неділю в місяци, тому нехай стараються свої вкладки присилати на час. — Йосиф Гінда, секр., 72 Leick Ave., Carteret, N. J.

МІЛВІЛ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 347, повідомляє, що на річнім мітінгу вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Гр. Замойський, предс.; Мих. Ключка, заст.; Панько Чопек, секр.; Іван Кобнтко, кас.; Теодор Ковальський, касієр; Гр. Шимко, заст.; Стефан Ковальчук і Яків Роздзняк, контрольори; Семен Гурман, дверник; Антін Лабік і Тома Венгжиновський, надз. хорих; А. Колодчак і С. Клосицький, прапорщики; А. Колодчак, М. Ключка, С. Ковальчук і С. Клосицький, мирові судді. Проситься членів прибувати на мітінги точно в 2-ій годині попол. в третю неділю по першім. Коли член не подасть причини, чому не прибув на мітінг, буде каранний після статута. — Іван Копитко, секр.

ГЛЕСТОНБУРІ, КОНН. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, дня 15. січня, в 2-ій год. попол., а гали церковній при Гров. ав. Проситься всіх членів явитись на означений час бо буде вибір уряду. Не явившийся член заплатить кари і дол.; а урядник 2 дол. — Т. Пятнюк, предс.; Д. Качмарик, кас.; Ол. Салямаха, секр.

БУНСАКЕТ, Р. АРТ. Тов. ім. Івана Франка, від. 241, повідомляє членів, що річний мітінг відбудеть дня 15-го січня в год. 1-ій пополудни, в гали церковній. Кождий член обовязаний на сей мітінг прийти. Подаесь до відома, що на річнім мітінгу дня 8. грудня ми ви слідуючих членів: Ілія Норний, предс.; еПтро Романовиї, кас.; Кормило Ірман і Франко Ірка, секретарі; Іван Шпилер, і Р. Хубина, надзирателі хорих; Василь Вовк, господар. — Секретар.

ПІОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів і членинь, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 15. січня, в сали Укр. Нар. Дому, в год. 2-ій пополудни. Уряд на 1928 рік істав вибраний як слідує: Никола Чонїй, пр.; Никола Мазур, кас.; Василь Мандзій, секр.; Михайло Фатюк і Никола Гурчин, контр.; Семен Рудий, дверник; Андрияк, Антін Хицан і Тимко Регенда, надз. хорих; Мих. Федьків і Мих. Голуб, хоружні; Никола Богдан, дверник. — Василь Мандзій, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, вид. 273, повідомляє всіх своїх членів і членинь, що річний мітінг відбудеться дня 15-го січня, в неділю, в гали парафіяльній, 29 Seldin and Union ав. Буде справоздание за 1927 і 1928 рік уряду на 1928 рік та богато иншої справи. Не явившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Семко Сута, предс.; Іван Юзьків, кас.; Ярко Марик, секр.

ДЕЙТРОВ, ПА. Бр. Усп. Преев. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться дня 15-го січня, під час котрого урядники повинні явитись на мітінгу. Довгуючі повинні вирівнати свої заległости на сім мітінгу. На річнім вибрано слідуючий уряд: Петро Мечкович, предс.; Ярослав Ярощак, заст.; Антін Слубик, секр.; Іван Томашівський, заст.; Олекса Гоцуляк, кас.; Антін Рудик, дверник; Михайло Медвідь і Михайло Батюк, контрольори. Секретарем є Anthony Skubiak, Box 234, Latrobe, Pa.

ДОНОРА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 232, відбуло свій річний мітінг в неділю, дня 18. грудня, на котрім вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Юрко Андрияк, предс.; Константин Ярмо, заст.; Іван Шпидрак секр., Мих. Ринка, заст.; Алексій Сенко, кас.; Йосиф Більо, заст.; Василь Сенко і Йосиф Більо, контр. комісія; Іван Підсотта і Іван Кінаш, опікуни хорих; Юрко Голяк і Николай Хома, дверники. Мітінги будуть відбуватися в кожду третю неділю по черзі, а год. 2-ій пополудни в гали Литовській. — Іван Підпрак, секр., Box 713, Donora, Pa.

ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 127, на річнім мітінгу вибрало уряд як слідує: Ф. Сагатий, предс.; В. Беднарський, заст.; М. Підгайний, секр.; М. Колодруб, заст.; Т. Кульчицький, кас.; І. Дишенський, І. Крочький, А. Василик, контр. комісія; О. Витлар, Т. Харко, надз. хорих на Істон; А. Ткач на Філіпсбург; І. Рудавський і Л. Кручовий, хоружні; Василь Сакчук, секретар. Перенька настановлене председателъ на мітінгу. — М. Підгайний, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Повідомляється всіх членів Бр. св. Ів. Хрест., від. 96, що на річнім мітінгу вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Іван Войтович, пр.; Дм. Василюк, фін. секр.; Стефан Войтович, кас.; Василь Спенко, скарбничий, опікун хорих; Гавриїл Кудинець, опікун хорих; Дмитро Кухар, контрольор. — Л. Василюк, секр.

БУДЛАВН, ПА. Бр. св. Николая, від. 120, вибрало на річнім мітінгу слідуючий уряд на 1928 рік: Василь Машастирський, предс.; Василь Макрянин, заст.; Михаіл Іван, секр.; Атанасій Ванчик, заст.; Одекса Рент, кас.; Вапро Сидорко, заст.; Вас. Макрянин і Михайло Мярмур, контр. комісія; Василь Фечишак і Онуфрій Антоник, до фаїв; В. Русинко і В. Древна, опікун хорих, — Мих. Бац, секр.

ОРМРОД, ПА. Уряд Бр. св. О. Николая, від. 129, повідомляє всіх місцевих і дозамісцевих членів, що на річнім мітінгу дня 25. вересня вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Іван Михута, предс.; Мих. Кочинаш, секр.; Дм. Гала, заст.; Теодор Білоус, кас.; Гр. Пятрацку, заст.; Іван Олійник і Михайло Вала, контрольори; Мих. Костик, дозорець хорих; Йосиф Румаський, дверник.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 12-го січня в гали Товариства, 102 Joiner St. Проситься усіх членів прибути. — Одекса Лудів, предс.; Стефан Новак, кас.; Павло Лядовський, секретар.

ПОДЯКА

Я, низше підписаний, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови та Головному Уряднови У. Н. С. за те, що він старається про добро своїх членів а також уділяє им грошевого порятунку. Будучи довший час хорим, удався я з просьбою о поміч. Моя просьба не була даремною. Мені уділено запомогу з „Запомогового Фонду" в сумі $50. Ся запомога була великою поміччю в моїм, тяжкім положенню. На закінчення кличу до тих, що ще не належать до У. Н. Союза, щоби вписувались до сеї організації, котра опікується своїми дітьми, коли прийде чорна година та не дає їм загинути.

Іван Гвут, член від. 18 УНС.

Телефон: Gramercy 5551.

Др. К. Д. БІЛИК

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ. ЕЛЄКТРИЧНІ ПРИРОДИ.

Кождої години від 12. до 1-ої, від 6 до 8-ої і після умови.

111 E. 18th ST., NEW YORK CITY.

DR. M. SMITH

Перший спіт офіс від ч.

43 E. 7th ST. (менш 1. а 2. Евнею)

NEW YORK, N. Y.

Урядові години: 9—10; 12—2; 6—8.

Tel Orchard 6072.

ХРОНИЧНІ НЕДУГИ МУШИН І ЖЕНЩИН

ду успішно найновішими методами

Помагаю скоро в рїжних яровних недугах, нервовах і шкірних, хронічні старости, загальне обезсилення, мігрени, кашлю, мочеві недомагання, ревматизм, колькоїв, внутрішні хороби та грудні без рїжнищ, як довго хорувте, в моїм кожочім нам. Одинока українська. Оден ним пацієнта переводжу особисто. Години і огляднин даром.

DR. ZINS

Практикує Осьмо 28 літ

110 EAST 16th ST. N. Y.

межа 4th Ave. & Irvington Pl.

телеф. 9—8 веч. Неділі: 9—4 попол.

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ:

МАЛІЙ ТРАГІК (5 осіб) ..... 10 ц.

СЛІДАМИ ТАРАСА (8 осіб) ..... 10 ц.

РУСАЛКА ДНІСТРОВА (7 осіб) ..... 10 ц.

РІЗДВО МАРУСІ (6 осіб) ..... 10 ц.

КОЗАЦЬКІ ДІТИ (8 осіб) ..... 10 ц.

ДІТОЧЕ СВЯТО (7 осіб) ..... 10 ц.

ЗБІТОЧНИК (4 осіб) ..... 10 ц.

ТАРАС ДИТИНА (10 осіб) ..... 10 ц.

СОНЯШНИК (9 осіб) ..... 10 ц.

КОНИК СТРИБУНЕЦЬ (8 осіб) ..... 10 ц.

ЛІСОВА КАЗКА (12 осіб) ..... 10 ц.

СУД ОВ. НИКОЛАЯ (10 осіб) ..... 10 ц.

НИКОЛА НА МОГИЛУ ТАРАСА ВОЗВИЖЕНА (9 осіб) ..... 10 ц.

ВЕЧЕР ОВ. НИКОЛАЯ (11 осіб) 10 ц.

Замовлення і гроші слати до:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВІДОМІСТЬ властитель штору і дому пошукує господині дому у віці від 35 до 40 літ. Мусить бути здрамотна. Голоситися на адресу: 4-7

B. RING.

49 Henry Street. Passaic, N. J.

НА ПРОДАЖ.

Grocery & Delicatessen Store, бізнес добре вробляючий і первороднно уладжений зі всіми приладами. Торгуесь тижнево від 675 до 600 дол. Ціна 2,500 дол. Продається з причини переходу в другий бізнес. Голоситися до: 8-9

EXCHANGE REALTY CO.

41 East 7th Street, Bet. 2 & 3 Ave.,

New York, N. Y.

ПОДАЮ до відома всіх інтересованим, що я занімаюся переносженим мебліїв як також всіма иншими переносовими справами. Хто з наших родимців має того рода справи до полагодження, прошу відносити до мене на мою нову адресу: 6-7

PETER MALICKI,

241-43 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel.: Greenpoint 3311.

СКОРА ПОМІЧ НА ТВЕРДІ СУСТАВИ І БОЛЮЧІ МУСКУЛИ.

Чого вам дальше штигульками серед тяжких мук, коли Джонсона Червонохресний Пластер годен вам майже негайно зарадити. Не журіться, що инші ліки давали вам тільки тимчасову поміч. Спробуйте Джонсона Червонохресний Пластер, що одне тримає тепло — вогонь — в середку і заглибнює, постійно живить для наболілих мускулів і твердих сустав.

Рідко помічає тепління тому, що недужний придіває повинно і сидно просто до шкіри понад болючими місцями, і доки пластер на тілі, вона проникає туди постійно. Якщо ваші мускули і сустави стерпли і болять вам також або непривичної праці, від негоди, Ревматизму чи з яких инших причин, купіть в аптиці Червонохресний Пластер і придержіть — вас здивує, як швидко і добре він поможе. Продається у всіх аптиках.

ДОМИ — ФАРМИ!

СОТКИ ДОМІВ, фарм і інтересів на продаж або в заміну.

В ПОСЛІДНІМ РОЦІ

продали ми домів і нїшого на загальну суму $325,900.00

ВСІ НАШІ КЛІЄНТИ вповні задоволені з нашої услуги.

Хто хоче свого продати, купити, заміняти свій маєток, хай голоситься до нас.

Ідіть там, де дістанете скору і чесну услугу.

V. BONACHEVSKI,

Real Estate Broker

4233 Germantown Ave., Phila, Pa.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVENUE,

CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переводженєм адоптацій; висотовим контрактів купна і продажі; перепровадженєм спадкові справи; полагодженєм старокрасві, патентові і прочі справи. 191—

АЛЕКСАНДЕР ХИЛЯК

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

полагоджує всякі справи правні чесно і совісно.

Канцелярії:

233 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Woolworth Bldg., Room 2284-2286.

Tel.: Whitehall 4788 and 4789.

Вечерами від год. 7 до 9 під ч.

340 EAST 17th STREET,

NEW YORK, N. Y.

222 — Tel.: Lexington 3193.

АДВОКАТ

УКРАЇНЕЦЬ

МИХАЙЛО РАДИК

Заступає справи цивільні і карні у всіх судах стейту Нью Йорк.

Канцелярія:

МІСНЕЛЬСЬКІЙ РОЗЕ

Attorney & Counsellor at Law

1440 BROADWAY, Cor. 40 St.

NEW YORK CITY.

Tel. Longacre 1588, Вечерами 30 Е. 7th ST. Orchard 8868

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯРА!

Хто прішле одного доляра, дістане оплатно в рекомендованій посилці 9 книжок В. Будаиновського:

1) Іщки ідця на мачу, 2) Історія України (книжний вік), 3) Історія України II. (метелико-чольський вік), 4) Ранник характера (комедія), оповідання; 5) До віри батьків, 6) Шагіи Гарда, 7) Новобранець кожать, 8) Вовкулаки, 9) Підсуд. 25¢

Докупи висилаєм в рекомендованій листі на адресу: W. Budzynowsky, ul. Chmielowska, 11, г. Lemberg, East Galicia, Poland, Europe.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРУК. ОВ. І ВСІМА ЧАСТЯМИ НЬЮ ЙОРК. ОКОЛИЦЬ.

129 E. 7th STREET,

NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568